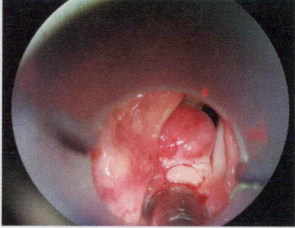

JAUNA TEHNOLOĢIJA

Stradiņu ORL klīnikā veiktas pirmās CO₂ lāzera mikrolaringeālās operācijas

Veidojums balsenē — kontaktagranuloma

PSKUS ORL klīnikas vadītājs Dr. Dins Sumerags stāsta, ka vispirms liels darbs tika ieguldīts sagatavošanās procesā: speciālisti mācījās, tika apgūta jaunā CO₂ lāzera iekārta, iegādātas īpašas pret lāzera staru rezistentas pacientu intubācijas kanīles, bet lāzera iekārta pielāgota operācijai mikroskopam. Jaunā tehnoloģija noder, veicot kontaktagranulomu un papillomu ablāciju no balsis saitēm, kas nereti recidivē. Tādējādi tiek samazināts recidīvu risks. Efektīva koagulācija ir viena no galvenajām metodes priekšrocībām, jo asiņošana augšējos elpceļos, piemēram, hordektomijas (balsis saišu ekscīzijas operācijas) laikā, var apdraudēt dzīvību, bet lāzera izmantošana ievērojami mazināsiņošanas risku. Laba hemo-

Dr. Dins Sumerags mikrolaringeālās operācijas laikā, izmantojot CO₂ lāzera

stāze saglabā tīrāku un pārskatāmāku operācijas zonu. Pēcoperācijas periodā pacients parasti nejut sāpes vai diskomfortu kaklā, ausu tūska ir minimāla. Metode ir ļoti precīza, uz audiem iedarbojas selektīvi. Kontrolējot lāzera enerģijas blīvumu un ablācijas dziļumu, var veikt nianšētas, precīzas ķirurģiskas manipu-

lācijas ar minimālu risku termāli bojāt apkārtējos audus. Tā kā darbs ar lāzera staru rit endoskopiski, var tieši iedarboties uz patoloģisko zonu, netraumējot citus audus ārpusē, piemēram, endolaringeālā mikroķirurģijā balsenes subkompensētas stenozes vai *n. recurrens* abpusējas parēzes gadījumā.

40%

Tik daudziem Latvijas iedzīvotājiem attīstās ar darba pienākumiem izraisītas veselības problēmas. Visbiežāk tās rodas 45—54 gadu vecumā. 31 % saskāries ar fiziskām veselības problēmām, 7 % Latvijas iedzīvotāju piedzīvojuši izdegšanas sindromu. Sievietes izdegšanas sindromu piedzīvojušas divreiz biežāk (9 %) nekā vīrieši (5 %). Izdegšanas sindromu biežāk pieredz intelektuālā darba darītāji. Fiziskās veselības problēmas bieži rodas no kaitīgiem darba vides faktoriem: putekļiem, trokšņiem, nepareizas ergonomikas.

AVOTS: Mana Aptieka&Apotheke
Veselības indekss sadarbībā ar SKDS,
1008 respondenti 18—74 gadu vecumā

EKSPERTU VIEDOKĻIS

ATBILDĪGAIS PAR FIZISKO PERSONU DATU DROŠĪBU: VAI OBLIGĀTI UN KĀDI PIENĀKUMI?

Ieva Andersone,
zvērīnāta
advokāte
Sorainen

Vai katrā medicīnas iestādē jābūt norīkotam atbildīgajam par fizisko personu datu drošību?

Nē, regula nosaka tikai obligātos gadījumus, kad ieceļams datu aizsardzības speciālists. Viens no šādiem gadījumiem, kas var būt attiecināms uz medicīnas iestādēm, ir situācija, kad datu pārziņa pamatdarbība ietilpst īpašo kategoriju datu apstrādē plašā mērogā. Ja pacientu vai klientu personas datu apstrādi veic konkrēts ārsts, veselības aprūpes speciālists, to nevajadzētu uzskatīt par apstrādi plašā mērogā. Taču datu apstrāde, ko veic slimnīca vai lielāka klīnika, noteikti varētu būt uzskatāma par plaša mēroga apstrādi, un šādai iestādei vajag iecelt datu aizsardzības speciālistu.

Kristaps Sedols,
produktivitātes
risinājumu speciālists,
sertificēts personas
datu aizsardzības
speciālists
Squalio

Arī tad, ja nav obligāti jāieceļ datu aizsardzības speciālists, to var darīt brīvprātīgi. Tāpat, ja nav pienākuma iecelt datu aizsardzības speciālistu, jebkuram datu pārziņim būtu ieteicams norīkot konkrētu darbinieku, kas uzņēmumā atbild par fizisko personu datu aizsardzību.

Kādi ir par fizisko personu datu drošību atbildīgā pienākumi?

Pienākumus nosaka regula. Datu aizsardzības speciālists vai atbildīgā persona konsultē medicīnas iestādi par tās pienākumiem, sniedz padomus par personas datu aizsardzību, uzrauga ar personas datu apstrādi saistītos procesus medicīnas iestādē. Atbildīgā

pienākumus vajadzētu būt procedūru ieviešanai un uzturēšanai, kā tiek nodrošināta piekļuve personas datiem. Atbildīgajam būtu jāpārbauda, lai katrā piekļuvē datiem būtu nosakāms, kas tiem piekļuvis. Tātad katram darbiniekam jānodrošina sava parole gan e-pastam, gan dokumentiem. Atbildīgais par personas datu aizsardzību sadarbojas ar uzraudzības iestādi un ir kontaktpersona visos ar datu apstrādi saistītajos jautājumos.

Vai atbildīgais par fizisko personu datu drošību var būt tikai medicīnas iestādes darbinieks vai tas var būt piesaistīts cilvēks?

Var būt abējādi. Tam, ka atbildīgais ir pašas iestādes darbinieks, ir priekšrocības, jo medicīnas iestādes darbinieks būs labāk informēts par datu apstrādes procesiem nekā cilvēks no malas. Turklāt, ja vien nav runa par lielu iestādi, nav nepieciešams ar personas datu aizsardzību saistītos jautājumus padarīt par veselu amatu. Šos

pienākumus var sekmīgi apvienot ar ieceltā atbildīgā medicīnas iestādes darbinieka pienākumiem, ja vien tie nerada interešu konfliktu.

Vai vairākām medicīnas iestādēm var būt viens atbildīgais par fizisko personu datu drošību?

Jā, datu aizsardzības speciālists funkcijas var veikt pie vairākiem pārziņiem un apstrādātājiem. Būtiski, lai katrā konkrētajā medicīnas iestādē atbildīgā persona pienācīgi un laicīgi tiek iesaistīta visos jautājumos par personas datu aizsardzību. Datu aizsardzības speciālistam nav jāatrodas uz vietas iestādē, bet svarīgi ir tas, lai katrai medicīnas iestādei, kas šo personu iecēlusi, būtu iespēja viegli sazināties ar savu datu aizsardzības speciālistu. Datu apstrādes speciālistam vai atbildīgajai personai jāspēj kontrolēt datu apstrādes procesu darbību un pārmaiņu vadību. Jo automatizētākas sistēmas, jo vieglāk to paveikt.